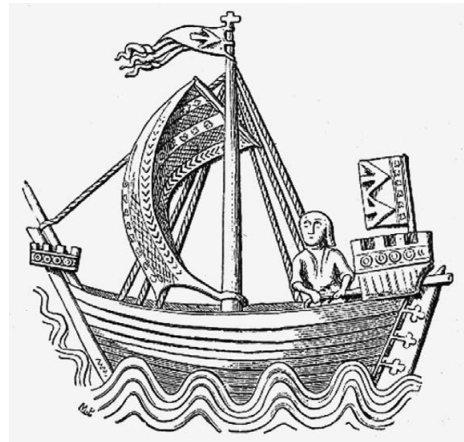

Opgave 1 Zonder risico geen verzekering

Schadeverzekeringen hebben hun oorsprong in de scheepvaart. De Romeinen dreven handel met verre gebieden, waardoor er extra risico was van schade, bijvoorbeeld door zeerovers. Daarom werd de transportprijs verhoogd met een risico-opslag.

Tegenwoordig is er een aparte verzekeringsmarkt waar schaderisico's worden ondergebracht bij schadeverzekeraars.

- 1p 1 Zijn transport en schadeverzekeringen substitutiediensten of complementaire diensten? Licht je keuze toe.
- 2p 2 Leg uit dat de markt van schadeverzekeringen een bijdrage levert aan het bruto binnenlands product.
- 2p 3 Maak de onderstaande redenering economisch correct.
- Verzekeraars kennen de persoonlijke risico's van hun klanten minder goed dan de klanten die zelf kennen, oftewel, de verzekeraars hebben te maken met ...(1).... Een gevolg daarvan is dat de verzekeraars worden geconfronteerd met twee economische verschijnselen.
  - Het eerste is...(2)...., wat betekent dat alleen consumenten die verwachten dat het schadebedrag minimaal gelijk is aan de te betalen premie zich laten verzekeren.
  - Het tweede is ...(3)... wat betekent dat verzekerde consumenten roekelozer met hun bezittingen omgaan.
  - Beide verschijnselen kunnen tot gevolg hebben dat het ...(4)... schadebedrag hoger is dan het ...(5)...schadebedrag op basis waarvan de premie tot stand is gekomen. Verzekeraars dekken zich tegen deze twee economische verschijnselen in via een premieopslag.

Kies uit:

bij (1) asymmetrische informatie / eigen risico / zelfbinding

bij (2) averechtse selectie / moral hazard

bij (3) averechtse selectie / moral hazard

bij (4) verwachte / werkelijke

bij (5) verwachte / werkelijke

Een econoom heeft onderzoek gedaan naar de vraag naar schade-
polissen en presenteert de bevindingen in een schema (zie bron 1).

Gebruik bron 1, pijl 4.

- 2p 4 Heeft risicoaversie van consumenten een positief of een negatief effect op de vraag naar schadepolissen? Leg je keuze uit.

Gebruik bron 1, pijl 2 en de grafieken uit bron 2.

- 2p 5 Welke grafiek geeft de vraagverandering bij een toename van de kans op schade juist weer? Leg je keuze uit.

In zijn rapport geeft de econoom de volgende redenering bij pijl 3 van bron 1.

“Om winst te maximaliseren zou je verwachten dat verzekeraars de schadelast (uit te keren schade per gebeurtenis) proberen te minimaliseren. Toch kan een hogere schadelast zelfs tot hogere winst leiden, en dat komt door het zogenaamde ‘schadelasteffect’. Een voorbeeld: Als consumenten weten dat autoruitschade gemiddeld 200 euro kost, dan zal de vraag naar ruitschadeverzekeringen relatief laag zijn.

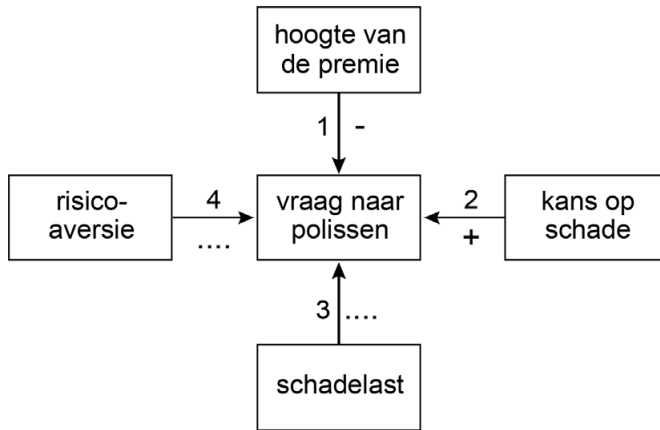
- Stel nu dat de reparaties zo veel duurder zijn geworden dat de schadelast 700 euro bedraagt. Door een toename van de schadelast nemen de marginale kosten van verzekeringspolissen ...(1)..., verschuift de aanbodlijn van de polis ...(2)..., en zal de verzekeraar de premie ...(3)... .
- Door een verschuiving ...(4)...de vraaglijn zal het aantal afgesloten polissen ...(5)....
- Maar door het verhoogde risico voor de consument (het schadelasteffect) verschuift de vraaglijn van deze verzekeringspolis ...(6).... Dit schadelasteffect draagt bij aan een ...(7)... verband tussen de schadelast en het aantal afgesloten polissen. Daardoor kan uiteindelijk de winst zelfs toenemen.”

Gebruik bron 1, pijl 3.

- 3p 6 Maak van de redenering van de econoom een economisch juiste tekst. Kies uit:

- bij (1) af / toe
- bij (2) naar links / naar rechts / niet
- bij (3) verlagen / verhogen
- bij (4) langs / van
- bij (5) afnemen / toenemen
- bij (6) naar links / naar rechts / niet
- bij (7) negatief / positief

bron 1 factoren die de collectieve vraag naar schadepolissen beïnvloeden

Toelichting:
Elke pijl staat voor een oorzaak-gevolgverband. Een – staat voor een negatief verband en een + voor een positief verband.

bron 2 verandering in de vraaglijn bij een toename van de kans op schade

